Aristoteles: Logica vetus: Copulata super veterem artem Aristotelis secundum viam Thomae Aquinatis, cum textu

[Cologne: Heinrich Quentell], 13 Aug. 1488, 1488 Seite 200

quia species sup illud cuius est addit differentiam essentialem modus vero differentiā accidentalē. sed p̄mū melius dicit̄ q2 Aresto. freq̄nter vocat spēs modos generis ⁊ sic illā differentiam non attendit.

Ar Ista diuisio qualitatis fit s̄m diuersos modos essendi in subiecto quib⁹ suba afficitur. sed isti modi sunt accn̄tales q̄litati. ḡ nō est diuisio generis in spēs. ¶ Dōm q̄ pprie species qualitatis sunt innoīate sed circūloquūtur nobis p modos inherentie quibus subiecto inherent. et sic illa quattuor sunt vere spēs. licet non sunt sub proprijs nominibus noīate ⁊ non solum sunt modi sicut aliqui volunt. ¶ Et si dicatur genus habet modū materie. sȝ qualitatis nec ē materia neqȝ hȝ modū materie ergo nō pōt diuidi vt genus. minor pbatur. q2 qualitas est qualificare ⁊ denoīare subiectū qd̄ est pprietas forme. Dicendū q̄ qualitas p̄t ad duo ꝯpari. vno° ad subiectū qd̄ qualificat ⁊ sic habet modum forme. Alio° ꝯpat̄ ad suas differentias que ip̄am determinant ⁊ sic habet modum potentie ⁊ determiabilis.

Arguit Impossibile ē duas species eiusdem generis p̄dicari d̄ eodem sed habitus ⁊ dispositio que assignantur p p̄ma specie ⁊ passio ⁊ passibilis qualitas que assignant̄ pro tercia specie p̄dicant̄ de eadem q̄litate. ergo nō sunt species distincte. Minor pbatur q2 p̄dicantur de calore et frigiditate cum vtrobiqȝ ponātur p exemplis vt patȝ p ph̄m i lr̄a. ¶ Dōm s̄m aliquos q̄ calor ⁊ frigus non sunt de prima specie qualitatis. sed ponunt̄ ibi ad declarandū p simile q̄ dispositiones sunt q̄litates faciliter mobiles a subiecto. Sed meli⁹ dicendū s̄m mentē doctoris sci q̄ calor ⁊ frig⁹. capiuntur dupliciter. vno° pro qualitatib⁹ alteratiuis tactus ⁊ sic sunt in tercia specie. Alio modo capiūtur p cōmensuratione illarū qualitatum vt ꝯuenientes vel nō cōuenientes nature rei ⁊ vt ptinent ad sanitatem et sic sunt in p̄ria specie qualitatis.

¶ Et vna quidem species qualitatis habitus dispositioqȝ dicit̄. differt aūt habitus a dispositione q̄ pmanentior et diuturnior est. tales vero sunt sciētie vel virtutes. scientia enī videt̄ pmanētium ⁊ eorū que difficile mouent̄. vt si q̄s vel mediocriter sciam sumat: nisi forte grandis pmutatio facta sit vl̄ ab egritudine vel ab aliquo hmōi. silr̄ aūt et virtus ⁊ iusticia ⁊ castitas ⁊ singula talium nō vident̄ posse moueri neqȝ facile permutari. affectiones vero dicūtur que sunt faciles et cito pmutabiles: vt calor ⁊ frigiditas ⁊ egritudo ⁊ sanitas et alia huiusmodi. afficit̄ enī quodāmodo circa eas homo. cito aūt pmutatur et ex calido frigidus fit ⁊ ex sanitate in egritudinē transit. simil'r aūt ⁊ in alijs nisi forte in his que ꝯtingunt per tp̄is longitudinē ȝ in naturā cuiusqȝ trāsferri vt insanabilis vel difficile mobil' existat affectus quē iam quilibet habitudinē vocet. Manifestū. est aūt qm̄ hec volūt habitudines noīari que sūt diuturniora vel difficile mobilia. Nāqȝ in disciplinis nō multū retinētes sed facile mobiles. dicūtur habitum nō habere quāuis sint ad disciplinam pei⁹ meliusue dispositi. q̄re differt habit⁹ a dispositione q̄ hoc quidem facile mobile ē illud vero diuturni⁹ ⁊ difficile mobile. Sunt aūt habitus etiam dispositiones: dispositiones vero nō necesse est habitus esse qui enī retinent habitū: et quodāmodo dispositi sunt ad ea que habent vel peius vel melius. q̄ aūt dispositi sunt nō oīno retinēt habitū:

Hic ꝯñter psequitur de specieb⁹ qualitatis. Et diuiditur in quattuor ptes s̄m q̄ quattuor ponit spēs qualitatis. scd̄a ibi alterum. tercia ibi tercia vero species. quarta ibi quartū vero genus. prima diuiditur in duo nā p̄mo oñdit que q̄litates sunt in prima specie ⁊ cū hoc istas q̄litates ꝯpat penes differentiam scd̄o ꝯpat eas ad inuicē penes ꝯueniētiā ibi sūt aūt. Quo ad p̄mum dicit q̄ vna id est prima spēs est habitus ⁊ dispositio que sic differūt quia habitus ē pmanentior ⁊ diuturnior dispositione tales autem habitus sunt scientie ⁊ virtutes quia scientie vident̄ esse de nūo pmanentiū ⁊ eorū que difficulter mouentur a subiecto. q2 si quis sumat aliquā scientiā mediocriter id est paulatim siue morose s̄m Boetiū illa nō sepat̄ faciliter ab ipso sciente nisi forte grandis fiat pmutatio. vel ab egritudine vel ab aliquo hmōi scȝ amentia apoplexia. vl' morbo letargico. Et sicut iā dcm̄

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT

http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-226/0200

Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

gefördert durch die DFG